

Att: Kulturdepartementet v/ postmottak@kud.dep.no

Ad: Innspill til implementering av Digitalmarkedsdirektivet i åndsverkloven

Av: Norsk filmforbund (NFF) og Norske Filmregissører (NFR)

1. Om Norsk filmforbund og Norske Filmregissører

Norsk filmforbund (NFF) er Norges største fagforening for film- og tv-arbeidere med over 1300 medlemmer, og eier F©R som er Filmforbundets Organisasjon for Rettighetsforvaltning.

Norske Filmregissører (NFR) har 360 medlemmer og har som formål å ivareta norske regissørers kunstneriske og økonomiske interesser. NFR samarbeider med NFF om forvaltning av medlemmenes rettigheter gjennom F©R.

F©R forvalter i dag opphavsrettigheter i medhold av åndsverkloven for audiovisuelle åndsverk på vegne av nærmere 3.000 personer som har signert eksklusive forvaltningskontrakter. Dette gjelder både organiserte og uorganiserte.

Norsk filmforbund/F©R har inngått kollektive rettighetsavtaler med Virke Produsentforeningen, uorganiserte produsenter, kommersielle kringkastere/mediehus og strømmetjenester.

I tillegg forvalter F©R rettighetsmidlene fra forvaltningsorganisasjonen Norwaco på vegne av NFF og NFR. Vederlagene fordeles individuelt til de rettighetshavere som har skapt åndsverkene som fremføres på lineær TV, strømming m.m.

NFF og NFR har etablert et fordelingsutvalg i F©R og en generalforsamling hvor rettighetshaverne har aktiv stemmerett og medinnflytelse på rettighetsforvaltningen og fordelingen av vederlagene i tråd med CRM-direktivet.

Følgende rettighetshavergrupper har opphavsrettigheter i audiovisuelle åndsverk, i henhold til både lang bransjetradisjon, vårt regelverk og våre avtaler med motparter; *regi, manus, foto, klipp, lydsjef/lyddesign, scenograf/produksjonsdesign, kostymedesign, maskør/VFX og animatør.*

2. Generelle kommentarer

Til denne skriftlige innspillsrunden har departementet utformet en del spørsmål til ulike bestemmelser som er foreslått implementert i norsk lov på bakgrunn av digitalmarkedsdirektivet.

Vi vil innledningsvis nevne at vi utover egne innspill, stiller oss bak innspillene fra Norwaco, Kopinor, TONO og Kunstnernettverket.

I tillegg vil vi i dette innspillet avgrense til å kommentere de bestemmelser som vi anser at er av særlig viktighet for våre medlemmer og rettighetshavere i den audiovisuelle bransje (film, tv- og strømmebraansjen).

3. Innspill til de konkrete bestemmelsene

3.1 Prinsippet om hensiktsmessig og rimelig godtgjøring (artikkel 18)

“Av artikkel 18 fremgår et generelt prinsipp om rimelig vederlag (godtgjøring). Etter bestemmelsen skal medlemsstatene sikre at opphavere og utøvende kunstnere som lisensierer eller overdrar rettigheter, har rett til et hensiktsmessig og rimelig vederlag. Ved gjennomføringen av bestemmelsen skal det tas hensyn til prinsippet om avtalefrihet og en rimelig balanse mellom rettigheter og interesser.”

“Spørsmål 45. Er det behov for å gjøre endringer i åndsverkloven § 69 for gjennomføring av direktivet artikkel 18, og i så fall hvilke?”

Svar til spørsmål 45: Ja, vi mener at det er behov for endringer i åndsverklovens § 69 i lys av direktivet, da retten til rimelig vederlag må knyttes uttrykkelig opp mot den faktiske utnyttelsen/bruken av verket.

- **Kort om dagens § 69 i åndsverkloven**

Etter dagens ordlyd har opphaver krav på rimelig vederlag fra erververen «når en opphaver utenfor forbrukerforhold helt eller delvis overdrar rett til å råde over et åndsverk», jf. åvl. § 69 første ledd. Videre angir bestemmelsen flere momenter i vurderingen av hva som er rimelig i andre ledd: «(1) hvilke rettigheter som overdras, (2) hva som er vanlig på området og (3) de konkrete forhold som gjør seg gjeldende, herunder partenes forhandlingsstyrke og formålet med den avtalte bruk.» Det skal også (4) legges vekt på den «sannsynlige verdi av overdragelsen». Til slutt oppgir andre ledd at vurderingen skal baseres på forholdene på avtaletidspunktet.

Bestemmelsen i § 69 må justeres i tråd med DSM art. 18, som krever at medlemsstatene sørger for at opphavere får «appropriate and proportionate remuneration» når de inngår avtaler om utnyttelse av deres åndsverk. Et sentralt trekk ved bestemmelsen er at vederlagsretten oppstår som følge av at opphavere «license or transfer their exclusive rights for the exploitation of their works». Vederlagets størrelse må følgelig knyttes opp mot den faktiske utnyttelsen («the exploitation») av verket.

- **Hva er “rimelig vederlag”**

I direktivets fortale (recital 73), gis det noe veiledning i forhold til hva som skal anses som “rimelig vederlag” (våre understrekninger):

«Godtgjøringen til opphavere og utøvende kunstnere bør være hensiktsmessig og stå i et rimelig forhold til den faktiske eller potensielle økonomiske verdien av de lisensierte eller overførte rettighetene, idet det tas hensyn opphaverens eller den utøvende kunstnerens bidrag til verket eller det andre beskyttede arbeidet i sin helhet, samt alle andre omstendigheter, for eksempel markedspraksis eller den faktiske utnyttingen av verket. En engangsutbetaling kan også utgjøre en rimelig godtgjøring, men bør ikke være regelen. Medlemsstatene bør ha frihet til å definere særtilfeller for anvendelse av engangsutbetalinger, idet det tas hensyn til særtrekkene i hver enkelt sektor. Medlemsstatene bør stå fritt til å gjennomføre prinsippet om hensiktsmessig og rimelig godtgjøring gjennom forskjellige eksisterende eller nylig innførte ordninger, som kan omfatte tariffavtaler og andre ordninger, forutsatt at disse ordningene er i samsvar med gjeldende unionsrett.»

Et sentralt trekk ved bestemmelsen er at vederlagsretten oppstår som følge av at opphavere «license or transfer their exclusive rights for the exploitation of their works». Vederlagets størrelse må følgelig knyttes opp mot den faktiske eller potensielle økonomiske verdien av utnyttelsen («the exploitation») av åndsverket.

At det er vederlaget for den totale utnyttelsen (bruken) av de overdratte rettigheter til åndsverket som skal være rimelig, fremkommer også tydelig i den tyske Act on Copyright and Related Rights (Urheberrechtsgesetz/UrhG, https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_urhg/englisch_urhg.html) (offisiell, engelsk oversettelse)

Denne lovens bestemmelser og tilknyttet rettspraksis vil ha fortsatt relevans, selv om regelverket ble etablert allerede i 2002.

Det vises bl.a til:

Section 11: *“Copyright protects the author in his intellectual and personal relationships to the work and in respect of the use of the work. It shall also serve to ensure equitable remuneration for the exploitation of the work”.*

Section 32 (2), 2.setning: *“Any other remuneration shall be equitable if at the time the agreement is concluded it corresponds to what in business relations is customary and fair, given the nature and extent of the possibility of use granted, in particular the duration, frequency, extent and time of use, and considering all circumstances.”*

«Rimelig vederlag» må også leses i lys av Artikkel 19 (3) hvor begrepet «uforholdsmessig» er brukt i lys av inntekter generert fra utnyttelsen av åndsverket. Det fremgår av Artikkel 20 (1) at vederlaget ikke skal være «urimelig lavt» og fortalen (Recital 78) henviser til omgjøring av avtale dersom den økonomiske verdien av rettighetene viser seg å være «*betydelig høyere*» enn opprinnelig antatt eller der godtgjøringen som opprinnelig er avtalt i henhold til en lisens eller en overføring av rettigheter, klart blir «*uforholdsmessig lav sammenlignet med de relevante inntektene fra etterfølgende utnytting av verket*» eller opptaket av framføringen av avtalemotparten til opphaveren eller den utøvende kunstneren.»

I tillegg til det som er nevnt ovenfor, vises også til sammenhengen med direktivets Artikkel 19 og Recital 75, hvor bl.a følgende hitsettes: «*Så lenge utnyttingen pågår, bør opphaveres og utøvende kunstners avtalemotparter gi de opplysningene som er tilgjengelige for dem om alle former for utnytting og om alle relevante inntekter over hele verden så ofte som hensiktsmessig i den relevante sektoren, men minst én gang i året.*»

“Spørsmål 46. I hvilke situasjoner vil engangsbeløp anses som «hensiktsmessig og rimelig» godtgjøring? Hvordan kan det ved avtaleinngåelse vurderes om et engangsbeløp er «hensiktsmessig og rimelig», når partene på tidspunktet for avtaleinngåelse ikke sikkert vet hvilke inntekter som vil genereres ved utnyttelse av verket?”

Svar til spørsmål 46: Vi vil særskilt understreke om at det i lys av direktivet må være en meget høy terskel for når engangsbetaling i det hele tatt skal kunne være i tråd med “rimelig vederlag”.

- **Rettspraksis om “rimelig vederlag” og engangsbetaling**

Her finnes det viktig veiledning fra en rettsavgjørelse fra Federal Court of Justice i Tyskland av 7.oktober 2009 (BGH 1. Zivilsenat, ZR 40/07).

Den tyske domstolen uttalte blant annet at såkalte “total buyout-kontrakter” hvor en opphaver kun får et engangsbeløp ikke nødvendigvis var ulovlig etter de ovennevnte bestemmelser om rimelig vederlag. Men, domstolen uttalte videre, at en engangsbetaling kun kan anses som “rimelig vederlag” dersom brukeren av verket på en helt presis måte kan angi den eksakte verdien av den overdratte utnyttelsen av verket.

I så fall vil en engangsbetaling for overdragelse av ubegrensede rettigheter (ubegrenset i varighet, utstrekning/territoriet, type bruk/teknologi, type plattformer osv. og intensitet av bruken som for eksempel antall abonnenter eller seere) måtte kompensere all faktisk og potensiell økonomisk verdi. Det ble også kommentert at vernetiden for opphaveres åndsverk er 70 år etter død.

Da det i så å si alle tilfeller vil være tilnærmet umulig for brukeren av åndsverket å eksakt angi en slik verdi, skal det svært mye til for at et engangsbeløp for overdragelse av alle rettigheter (“total buyout”) kan betraktes som «*rimelig vederlag*» til en opphaver.

Vi vil understreke at “alle omstendigheter” skal tas i betraktning, også det at “bruken av åndsverket” er en verdi i seg selv. Det kan dermed ikke være avgjørende for kravet til “rimelig vederlag” om det faktisk genereres inntekter. Et eksempel er NRKs strømmepattform nrk.no/app, som ikke har bruker- eller abonnementsbetaling, men som fortsatt har en stor verdi når åndsverkene ligger tilgjengelig. Dette skal det også betales “rimelig vederlag” for.

- **Oppsummert om “rimelig vederlag” og engangsbetaling**

Et engangsbeløp kan kun være tillatt innenfor et svært begrenset område av bruk dersom det skal innebære «et rimelig vederlag» til opphaver(e), for eksempel overdragelse av rettigheter til å fremføre et åndsverk en eller et bestemt antall ganger (en kinofilm, en tv- eller strømmeproduksjon) eller i et begrenset tidsrom. Jo flere rettigheter som overdras mot en engangsbetaling, desto vanskeligere blir det å kunne estimere “rimelig vederlag”.

Dette taler også for at vederlagsbetalingen ikke bør være “fiksert”, men at den bør øke over tid som en løpende betaling i proporsjon med den faktiske utnyttelsen av åndsverket. Dette må gjelde både på primære og sekundære plattformer.

Dette taler også for at det er kollektive rettighetsavtaler (på vegne av store grupper rettighetshavere) som er den beste løsningen for enkel klarering av rettigheter for utnyttelse av åndsverk, både på primære og sekundære plattformer.

- **Hvem skal betale det rimelige vederlaget for bruken av åndsverket**

Den tyske loven vist til ovenfor, som innførte bestemmelser om “rimelig vederlag” allerede i 2002, hadde i mange år også store utfordringer ved at man ikke klart kunne utlede av dens bestemmelser om «rimelig vederlag» hvem som skal betale det rimelige vederlaget. Etter en årelang konflikt mellom produsenter, kringkastere og den tyske regiorganisasjonen BVR, kom retten i ovennevnte rettsavgjørelse fra 2009 til det resultat og den tolkning at det var brukeren, dvs. i det konkrete tilfellet kringkaster, som var nærmest til å betale for utnyttelsen av verket på TV. Dette gjaldt også for såkalte bestillings- eller enterpriseproduksjoner hvor kringkaster bestiller en produksjon fra produsenten, mens produsenten var den som engasjerte regissøren og andre rettighetshavere til sitt selskap. I digitalmarkedsdirektivets artikkel 20 om avtalejustering som i visse tilfeller åpner for reforhandling av kontrakter, skal også etterfølgende forhold tas i betraktning. Når åndsverklovens § 69 i dag både fastslår at det rimelige vederlaget skal komme «fra erverver» og at «etterfølgende forhold» ikke skal hensyntas, må begge disse forholdene korrigeres og implementeres i lovteksten for at den skal være i tråd med direktivet, som blant annet nettopp har bygget sitt regelverk på slik praksis.

- **“Rimelig vederlag” sett opp mot dagens § 69 i åndsverkloven**

Slik § 69 står i dag, tar den etter vår mening ikke tilstrekkelig høyde for at vederlaget skal beregnes på grunnlag av den faktiske bruken av verket. Det gjelder for det første setningen i andre ledd som oppgir at forholdene på avtaletidspunktet skal legges til grunn. Den faktiske bruken av et verk vil ikke sjelden påvirkes av etterfølgende forhold, og for at vederlaget skal bli rimelig må det følgelig kunne tas hensyn til etterfølgende forhold ved beregningen. For eksempel vil forventet vekst i abonnementsstall på den plattformen verket skal utnyttes være relevant i beregningen, ettersom det vil føre til at verket tilgjengeliggjøres for en stadig større gruppe brukere, med økt verksutnyttelse som konsekvens.

Ettersom vederlaget ifølge direktivet skal beregnes på grunnlag av verdien av den faktiske bruken, bør henvisningen til «erververen» i § 69 fjernes. På denne måten kan det sikres av det er den som reelt sett bruker og tilgjengeliggjør verket som må betale for rettigheter, slik at vederlaget står i stil med faktisk bruk.

Det er nemlig ikke alltid “erververen” (for eksempel en produsent) som kan forutsettes å betale “rimelig vederlag” for den bruken som foretas av “brukeren av åndsverket” (for eksempel en kringkaster eller strømmetjeneste).

Strømmetjenesten Netflix er et konkret eksempel, hvor antall abonnenter «world wide», fra 3.kvartal 2018 til 3.kvartal 2020, har økt med nesten 46% (antall abonnenter i Norge har også økt betydelig), og nettoinntektene har mer enn doblet seg.

- **Forslag til ny og endret ordlyd i § 69 i åndsverkloven**

Ny § 69 skal lyde:

“§ 69. Rett til rimelig vederlag ved overdragelse av opphavsrett

Når en opphaver utenfor forbrukerforhold helt eller delvis overdrar rett til å råde over et åndsverk, har opphaveren krav på rimelig vederlag for bruken av åndsverket. fra erververen.

Ved vurderingen av hva som utgjør et rimelig vederlag, skal det blant annet legges vekt på hvilke rettigheter som overdras, hva som er vanlig på området og de konkrete forhold som gjør seg gjeldende, herunder partenes forhandlingsstyrke, ~~og~~ formålet med den avtalte bruk og den faktiske utnyttelsen av åndsverket. Det skal Om overdragelsen gjelder bruk i ervervsvirksomhet, skal det også legges vekt på den sannsynlige verdi av overdragelsen, herunder særlig varighet, utstrekning, intensitet av bruken og alle forhold i en helhetsvurdering. Det skal legges vekt på utviklingen etter avtaletidspunktet. Vurderingen skal baseres på forholdene på avtaletidspunktet.

Om overdragelsen gjelder rett til å gjøre et verk tilgjengelig for allmennheten ved utleie av film eller lydopptak, gjelder tilsvarende. kan det i tillegg til momentene i andre ledd også legges vekt på utviklingen etter avtaletidspunktet.¹

Bestemmelsene i denne paragrafen kan ikke fravikes til skade for opphaveren.

¹ Jf. EØS-avtalen vedlegg XVII nr. 9 g (dir 2006/115/EF (utleiedirektivet) art. 5).”

Innsynskrav (artikkel 19) Artikkel 19

“Artikkel 19 pålegger erververe av rettigheter en forpliktelse til regelmessig å gi oppdaterte, relevante og uttømmende opplysninger til opphaver eller den utøvende kunstneren om bruken av verket eller arbeidet.”

Denne bestemmelsen er direkte relatert til det vi i den audiovisuelle bransjen normalt kaller “royalties”, men ikke nødvendigvis bare dette.

Det som i dag kalles “royalties” i vårt avtaleverk er bare en av flere kompensasjonsmåter for utnyttelse av rettigheter til audiovisuelle verk i dag, vi har tradisjonelt, i tillegg til lønn for arbeidet:

- kollektive avtaler for utnyttelse av opphavsrettigheter på primærplattform (lineært TV, strømming; typisk TV2 Sumo, Viaplay/Viafree, Discovery+, HBO Nordic, Netflix; typisk fremforhandlet for våre rettighetshavergrupper av NFF/F©R basert på investering i budsjett eller antall abonnenter eller verdi av bruken)
- kollektive avtaler for 3.parts utnyttelse av opphavsrettigheter på sekundærplattform (lineært og aksessorisk on demand, typisk fremforhandlet for våre rettighetshavergrupper av Norwaco, basert på antall abonnenter eller verdi av bruken)
- individuelle avtaler om “royalties” for inntektsdeling av overskuddet fra den konkrete produksjon på primærplattform (kinofilm) eller sekundærplattform (TV, strømming), typisk fremforhandlet av enkeltrettighetshavere mot produsent
- individuelle avtaler om “royalties” for inntektsdeling av nye inntektsstrømmer som er avledede (f.eks. remake av en film eller dramaserie, merchandise eller bok-og teaterrettigheter osv.), typisk fremforhandlet av enkeltrettighetshavere mot produsent

Det utelukkes ikke at innsynskravet er relevant også for de inntektsstrømmer som ikke relaterer seg til “royalties” i dagens avtaleverk. For eksempel vil rapporter om betaling basert på faktisk bruk (antall streams, seertall osv) være omfattet av slik innsynsrett.

I tillegg er det et spørsmål om innsyn i de ulike plattformers inntekter, herunder sublisensiering.

I praksis, er det svært utfordrende for rettighetshaverne å få innsikt i pengestrømmene i flere ledd i dag. Dette gjelder særlig individuelle avtaler om royalties, men kan også være utfordrende i de kollektive avtaler, alt ettersom hvilke betingelser som er avtalt for betaling. Sistnevnte er imidlertid unntatte tilfeller fra Artikkel 19 da dette for kollektive forvaltningsorganisasjoner reguleres etter CRM-direktivet og norsk implementeringslovgivning i medhold av dette.

I det følgende skal vi derfor avgrense dette til å gjelde innsynsretten i individuelle royalty-avtaler mellom enkeltrettighetshavere og produsenter (eller andre rettighetserververe).

- **Forholdet mellom Artikkel 19 Innsynskrav og dagens § 70 i åndsverkloven**

Den aktuelle bestemmelse i dagens åndsverklov finnes i § 70. Vi mener at det er behov for presiseringer knyttet til denne konkrete bestemmelse for å oppfylle direktivets mål om transparens.

Artikkel 19 (1) og fortalens (Recitals 74-5) krever at det skal skje avregning minst en gang i året, og at det bl.a skal gis “nødvendige opplysninger om de forhold som har ligget til grunn for vederlagsberegningen.” Videre er det en adgang for rettighetshaveren, for egen regning, å foreta en kontroll gjennom revisor.

Både musikkbransjen og den audiovisuelle bransjen har etterhvert fått en kontraktstandard som sier at dersom det oppdages et avvik på mer enn 5 eller 10% i rettighetshaverens favør, skal den som har gjort feil i avregningen betale for kontrollen. Dette mener vi er en rimelig regel som bør lovfestes, og som vil kunne preventiv mot uriktige avregninger.

Det skjer imidlertid ofte at rettigheter sublisensieres til andre parter.

Her sier fortalens (Recital 76) følgende (våre understrekninger):

“76) For å sikre at opplysninger knyttet til utnytting blir behørig framlagt for opphavere og utøvende kunstnere også i tilfeller der rettighetene er gitt via underlisens til andre parter som utnytter rettighetene, gir dette direktiv opphavere og utøvende kunstnere rett til å be om ytterligere relevante opplysninger om utnyttingen av rettighetene i tilfeller der den første avtalemotparten har gjort opplysningene tilgjengelige for dem, men der disse opplysningene ikke er tilstrekkelige til å vurdere den økonomiske verdien av deres rettigheter. En slik anmodning bør gjøres enten direkte til underlisenstakerne eller gjennom opphavernes eller de utøvende kunstnernes avtalemotparter. Opphavere og utøvende kunstnere og deres avtalemotparter bør kunne inngå avtale om å holde sine delte opplysninger fortrolige, men opphavere og utøvende kunstnere bør alltid kunne bruke delte opplysninger til å utøve sine rettigheter i henhold til dette direktiv. Medlemsstatene bør i samsvar med unionsretten ha mulighet til å fastsette ytterligere tiltak for å sikre innsyn for opphavere og utøvende kunstnere.”

Artikkel 19 (2) 2.ledd sier videre bl.a: “Dersom det anmodes om slik ytterligere informasjon, skal den første avtalemotparten til opphavere og utøvende kunstnere gi informasjon om identiteten til disse underlisenstakerne.”

Det står imidlertid ikke noe konkret om når slik informasjon skal gis.

- **Forslag til ny og endret ordlyd i § 70 i åndsverkloven**

- Ny § 70 skal lyde:
- **“§ 70. Avregning og kontroll**

Avhenger opphaverens vederlag av erververens omsetning, salgstall eller lignende, kan opphaveren kreve at det skjer avregning minst én gang i året. Opphaveren kan også kreve at hver avregning følges av nødvendige opplysninger om de forhold som har ligget til grunn for vederlagsberegningen.

Dersom det er foretatt en underlisensiering av rettigheter for utnyttelse av åndsverk, skal dette opplyses om i samme avregning. 3 måneder etter skriftlig varsel fra rettighetshaver, kan rettighetshaver gå med samme krav direkte mot den åndsverket er underlisensiert til.

Opphaveren kan kreve at erververens regnskaper, bokføring og lagerbeholdning, samt attestasjoner fra den som har brukt verket, stilles til rådighet for en av opphaveren oppnevnt statsautorisert eller registrert revisor. Revisoren skal opplyse opphaveren om riktigheten av den avregningen som er foretatt, og om eventuelle uregelmessigheter ved den. For øvrig har revisoren taushetsplikt om alle andre forhold som revisoren blir kjent med ved gjennomgangen. Dersom avregningen avdekker mer enn 10% avvik i opphaverens favør, skal den som har brukt verket betale alle kostnadene for avregningen og kontrollen.

Bestemmelsene i denne paragrafen kan ikke fravikes til skade for opphaveren.”

Ordning for avtalejustering (artikkel 20)

I artikkel 20 er det en bestemmelse om en avtalejusteringsordning som i visse tilfeller åpner for reforhandling av kontrakter. Etter bestemmelsen skal opphaveren eller den utøvende kunstneren sikres et ytterligere vederlag dersom det viser seg at det opprinnelige vederlaget var urimelig lavt sammenlignet med de inntekter verket eller arbeidet genererer. Dette betyr at etterfølgende forhold tas med i vurderingen.

“Spørsmål 60. Ved forberedelsen av den nye åndsverkloven var det en diskusjon om det ved vurderingen av om et vederlag er rimelig etter § 69, skulle tas hensyn til etterfølgende forhold eller ikke. Bør gjennomføringen av direktivet artikkel 20 på denne bakgrunnen sees i sammenheng med gjennomføringen av artikkel 18, jf. åndsverkloven § 69, eller bør artiklene i større grad gjennomføres adskilt fra hverandre?”

Svar til spørsmål 60:

Vi har svart ovenfor på at etterfølgende forhold må omfattes i endringen av § 69 i åndsverkloven i lys av bl.a artikkel 18. Når det gjelder artikkel 20 om avtalejustering, bør denne stå i en egen bestemmelse.

Vi er også av den oppfatning at det nok skal endel mere til, men ikke bør være fullstendig utelukket at en kollektiv avtale (tariffavtale, rettighetsavtale mellom et forbund eller en organisasjon og for eksempel produsentorganisasjon, kringkaster, strømmetjeneste, skal kunne revideres iht. artikkel 20.

Dette har også sammenheng med partenes styrkeforhold, tilsvarende vurderinger etter avtalelovens § 36, men også at en bruker av åndsverk skal kunne føle en større trygghet når det landes kollektive avtaler som gjelder flere rettighetshavere og som blir bransjeavtaler.

Dette er også våre faktiske erfaringer og mye av årsaken til at vi mener at kollektive avtaler for rettighetsklarering i audiovisuell sektor (film, tv og strømmeproduksjon) er den beste måten å regulere opphavsrettsoverdragelse på.

Oslo, den 23.03.21

Elisabeth O. Sjaastad
Forbundsleder
Norsk filmforbund

Marianne Kleven
Forbundsleder
Norske Filmregissører